

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

OD 1. 7. 2025: DĚTSKÝ OMBUDSMAN

Martin Beneš
Barbora Jechová

CO VŠE DĚLÁME?

ŠETŘENÍ STÍŽNOSTI DĚTÍ I DOSPĚLÝCH

širší působnost než ombudsmanka – např. i:
- samosprávy
- školy
- školská poradenská zařízení
- CERMAT, NPI

MONITOROVÁNÍ NAPLŇOVÁNÍ PRÁV DĚTÍ

výzkum, analýzy, doporučení, připomínky, návrhy systémových změn, monitorovací návštěvy zařízení pro děti

VSTUPY A INICIOVÁNÍ VYBRANÝCH SOUDNÍCH ŘÍZENÍ

§ 8a ZŘS

péče soudu o nezletilé
ochrana proti domácímu násilí
otcovství
osvojení
zásah do integrity
nedobrovolná hospitalizace
nepřípustnost držení v ústavu sociální péče

VZDĚLÁVÁNÍ, OSVĚTA, ZAPOJENÍ DĚTÍ

poradní tým (děti)
návštěvy krajů, škol, zařízení
videa a příspěvky na sociálních sítích
školní exkurze

INDIVIDUÁLNÍ PODNĚTY

„stížnostní agenda“

- Navazujeme na veřejného ochránce práv
- Nečinnost nebo nesprávný postup **úřadů (v širším slova smyslu – výkon veřejné správy)**
- **Na svých právech může být dotčeno dítě**
- Podněty od dětí i dospělých ve věci dětí
- Dítě = mladší 18 let (bez plné svéprávnosti) **k datu podání podnětu** k nám
- Šetření zahájená do 30. 6. 2025 dokončuje zástupce veřejné ochránkyně práv
- Většinou chceme předchozí stížnost dotčenému úřadu = příležitost věc vyřešit přímo na úřadě

POSLEDNÍ PŮLROK:

1 113 podnětů

z toho 111 přímo od dětí

50 %

SOCIÁLNĚ-PRÁVNÍ OCHRANA DĚTÍ

OSPOD (ORP)

Krajské úřady

MPSV

ÚMPOD

Pověřené osoby k výkonu SPOD (nově)

82

MÍSTNÍCH ŠETŘENÍ V POSLEDNÍM PŮL ROCE

ŠKOLSTVÍ (U DĚTÍ DO 18 LET)

Česká školní inspekce, MŠMT, krajské úřady

ŠKOLY A ŠKOLSKÁ ZAŘÍZENÍ (MŠ, ZŠ, SŠ, DRUŽINY, ŠKOLNÍ JÍDELNY)

- Státní, soukromé i církevní
- Rozhodování o (ne)přijetí, přestupu, IVP, opakování ročníku
- Přijetí podpůrných opatření, zajištění bezpečí ve škole (šikana)
- Nevydání vysvědčení, neposkytnutí informací o vzdělávání a škole
- Nerovné zacházení s žáky, omezení přístupu ke vzdělávání
- Přijetí ke stravování do školní jídelny, zajištění dietního stravování
- **NE:** výše poplatků za studium, hodnocení žáka, přístup učitele k výuce, volba konkrétního učitele, rozvrh hodin, určení konkrétní třídy (není-li podezření na diskriminaci)

OBCE A KRAJE (SAMOSPRÁVY) = ZŘIZOVATELÉ ŠKOL

- Vyřízení stížnosti na školu
- Přijetí opatření po šetření ČŠI
- Dostupnost škol a školských služeb

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ A NÁRODNÍ PEDAGOGICKÝ INSTITUT

- Nevydání doporučení a jejich revize

CERMAT

- Tvorba a vyhodnocování testů na střední školy, pravidla pro přijímací řízení
- Maturity pouze výjimečně

SOUDNICTVÍ

Průtahy v soudních řízeních o děti, nevhodné chování soudních osob vůči dětem, stížnosti na znalce

ZDRAVOTNICTVÍ

Krajský úřad – vyřízení stížností na zdravotníky
Zdravotní pojišťovny – lázeňská péče, poplatky a doplatky
Hygienické stanice – komunikace, epidemiologická opatření

DOSTUPNOST SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

Postup samospráv

POMĚRY V ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI

DD, DDŠ, VÚ, DÚ, ZDVOP (nově)

SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ

Příspěvek na péči, přídavek na dítě, sirotčí a invalidní důchod, dávky pěstounské péče, MOP na pomůcky/kroužky…, průkazy OZP

DĚTI CIZINCI

Pobytová oprávnění, dočasná ochrana

VYBRANÉ PROBLÉMY

POVINNÁ ŠKOLNÍ DOCHÁZKA JAKO SOUČÁST OCHRANY DĚTÍ

NAHLÍŽENÍ RODIČŮ DO SPISŮ OSPOD PŘI VÝKONU KOLIZNÍHO OPATROVNICTVÍ DÍTĚTE

POVINNÁ ŠKOLNÍ DOCHÁZKA JAKO SOUČÁST OCHRANY DĚTÍ

MUSÍ FUNGOVAT VŠECHNY ČLÁNKY PROCESU:

1. Obecní úřad obce poskytuje škole seznam spádových dětí. **Včetně těch, které se fakticky nezdržují na adrese trvalého pobytu.**

2. Ředitelé škol si vzájemně hlásí přijetí „nespádového“ dítěte.

3. Ředitel spádové školy oznamuje obecnímu úřadu ORP, pokud některé „spádové dítě“ nenastoupí k PŠD.
   - oznamovací povinnost vůči OSPOD podle § 10/4 zákona o SPOD – podezření na ohrožení dítěte (rodiče neplní řádně RO a dítě zanedbává PŠD)
   - podnět k zahájení přestupkového řízení – přestupek podle § 182a/1 písm. a) školského zákona

NAHLÍŽENÍ RODIČŮ DO SPISŮ OSPOD PŘI VÝKONU KOLIZNÍHO OPATROVNICTVÍ DÍTĚTE

NEJEDNOTNÁ KRAJSKÁ PRAXE:

Rodiče není možné automaticky a vždy vyloučit z nahlížení.

Princip vstřícnosti:
OSPOD má zpřístupnit dokumenty, ke kterým se rodič může dostat prostřednictvím nahlédnutí do soudního spisu.

Zbylé dokumenty může OSPOD jako kolizní opatrovník z nahlížení vyloučit – typicky záznam z pohovoru s dítětem či druhým rodičem.

dětský ombudsman
ochránce práv dětí

DĚKUJEME ZA POZORNOST

deti.ochrance.cz

